

ARCHEOLOGIENOTA

Verkaveling Berlaar-Smidstraat

DEEL II : PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

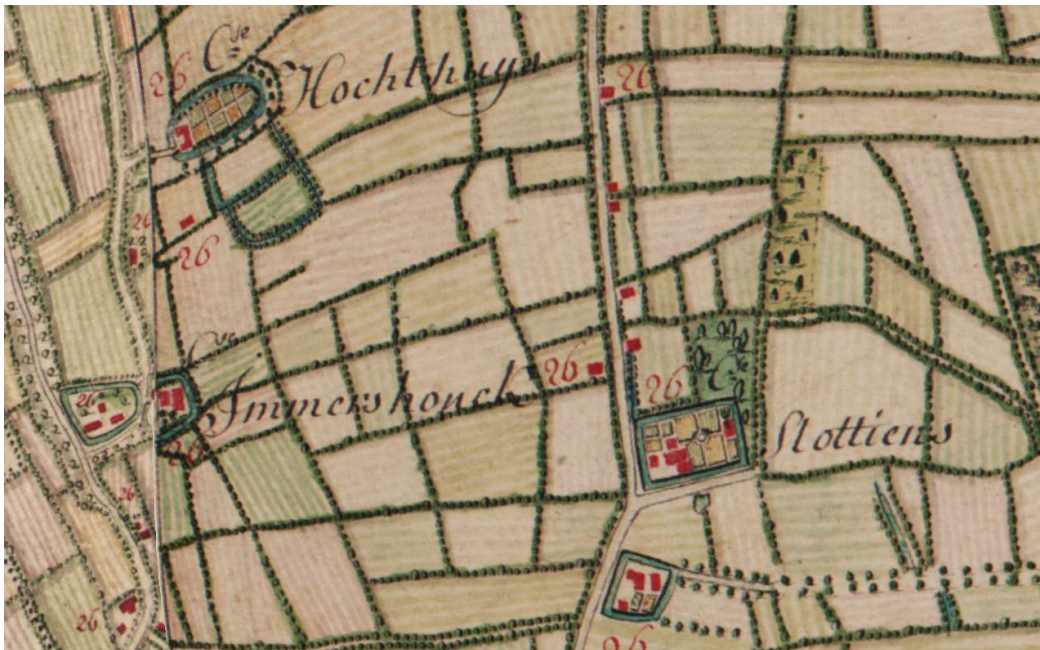

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 3

ARCHEOLOGIENOTA

Verkaveling Berlaar-Smidstraat

DEEL II – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Ilse Roovers

Onze-Lieve-Vrouw-Waver
2020

Atelier Ilse Roovers

Bergstraat 39

2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver

0495 / 88 72 88

© Atelier Ilse Roovers, Archeologische studies, 2020, 3.

Illustratie voorblad: : Detail uit de kaart van [Mechelen], Burgerstein, Hombeeck] 1550-1565.

Wettelijk depot: D/2020/14.897/03

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve mij de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken. Deze uitgave mag niet zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers.

Atelier Ilse Roovers aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudstafel

DEEL II : PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1	INLEIDING	5
1.1	Administratieve fiche	5
1.2	Aanleiding vooronderzoek	6
1.3	Impact van de geplande werken	7
2	RESULTATEN VAN HET VOORONDERZOEK.....	9
3	ADVIES VOOR HET VERVOLGONDERZOEK.....	10
	Bepalingen inzake toevalsvondsten	11
	Lijst van Figuren.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 INLEIDING

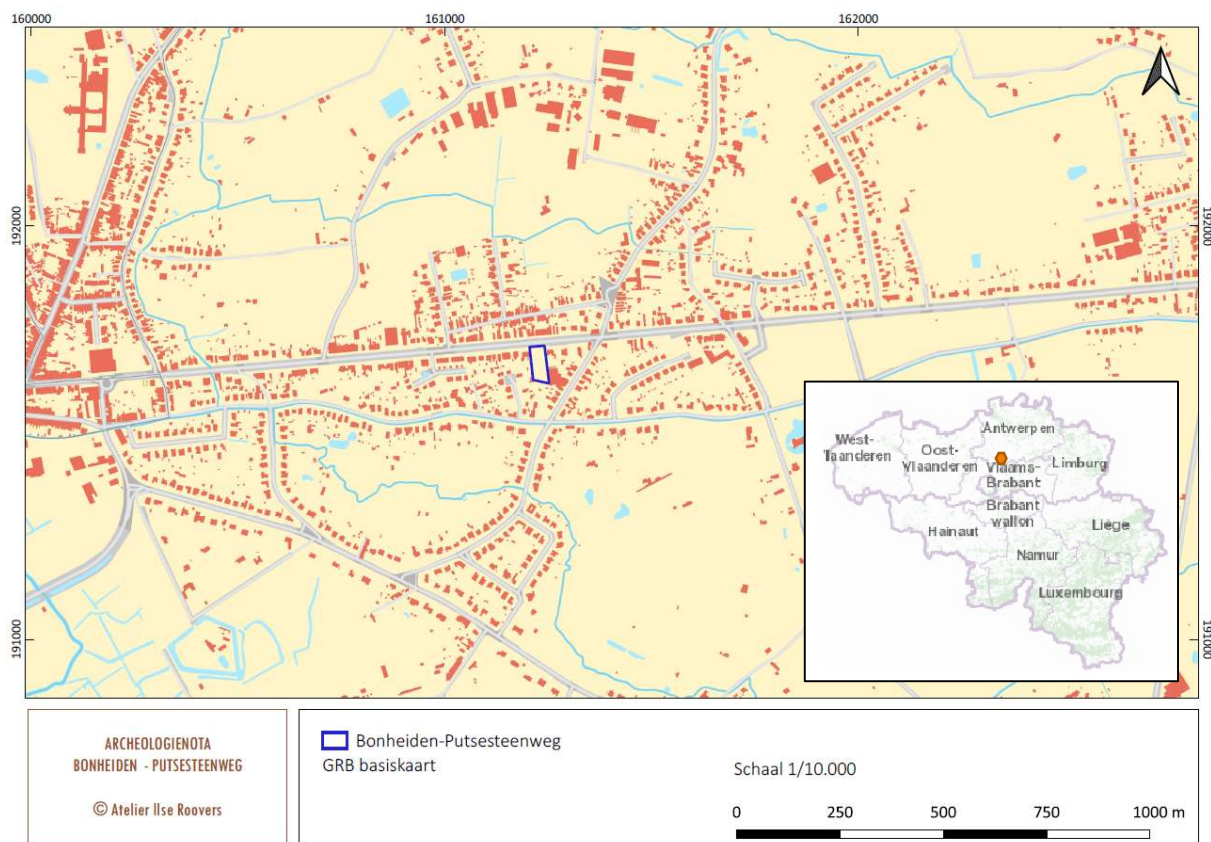
1.1 Administratieve fiche

Initiatiefnemer	Geens Consoorten	
Project	Archeologienota Berlaar-Smidstraat	
Projectcode	2020C411	
Geplande ingreep	Verkaveling van een terrein met 10 loten voor open bebouwing	
Wetgeving	De wetgeving met betrekking tot de archeologie: het onroerend erfgoed decreet van 12 juli 2013 en het onroerend erfgoed besluit van 16 mei 2014, die voor archeologie in werking traden op 1 juni 2016, gewijzigd op 18 juli 2017 en met terugwerkende kracht toepasbaar vanaf 1 juni 2017.	
Gemeente	Berlaar	
Provincie	Antwerpen	
Arrondissement	Mechelen	
Kadastrale gegevens	Afdeling 1, Sectie D, 544B, 545C, 546D en 548K	
Bounding Box	X	Y
	161205.12	191707.41
	161241.30	191710.31
	161214.53	191627.44
	161252.53	191619.14
Oppervlakte	16.435m ²	
Autorisatie	Ilse Roovers, OE/ERK/Archeoloog/2019/00032	
Auteur	Ilse Roovers	
Onderzoekstermijn	Maart – april 2020	
Trefwoorden	Archeologienota, bureaustudie, Zuiderkempen, Berlaar	

1.2 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het terrein Smidstraat te Berlaar.

Het te verkavelen gebied is gelegen aan de Smidstraat tussen de nummers 284 en 302 te Berlaar (Figuur 1 en Figuur 2) en omvat de kadastrale percelen Berlaar, 1ste Afdeling, Sectie D, nummers 544B, 545C, 546D en 548K met een totale oppervlakte van ca. 16.435m². De percelen zullen in functie van de geplande verkaveling worden opgesplitst in 10 loten voor open bebouwing van respectievelijk 1047m², 645m², 628m² en 827m² en 2 restpercelen A en B waarop geen bebouwing komt en die buiten het huidige blok zullen vallen.

Figuur 1: Het plangebied Bonheiden-Putsesteenweg op het Grootchalig Referentie Bestand, aangemaakt op schaal 1/10.000 (bron: geopunt.be)

1.3 Impact van de geplande werken

De initiatiefnemer vraagt een verkavelingsvergunning aan voor 10 loten voor open bebouwing. Het verkavelingsplan omvat een noordelijk perceel van 9 aanéénsluitende loten en een zuidelijk perceel van 1 lot (Figuur 5A). De percelen grenzen ten oosten aan de Smidstraat waar de toegang tot de woningen wordt voorzien.

Het noordelijk perceel:

- De percelen 546D, 545C en 544B en deel 548K zullen worden verdeeld in 9 loten van respectievelijk 1.115m² (lot 2 - lot 6), 1.125m² (lot 7), 1.145m² (lot 8) en 1.170m² (lot 9) en 1.430m² (lot 10).

Het zuidelijk perceel:

- Op perceel 548K met een oppervlakte van 5.990m² wordt één perceel voor open bebouwing voorzien van 1.115m² (lot 1).
- Loten 11 en 12 worden afgesplitst van het te verkavelen terrein en hebben een grootte van respectievelijk 3.945m² (lot 11 = restperceel A) en 930m² (lot 12 = restperceel B). Hier geldt een bouwverbod. Ze zijn gelegen achter de bestaande woningen van Smidstraat 294A tot en met 302.

De zone waar de woningen zullen worden gebouwd, is gekend. De exacte uitvoering nog niet. De diepte van de verstoringen is ook nog niet gekend. Er wordt standaard rekening gehouden met een minimumverstoring van -0,80 m voor de aanleg van de funderingen. De eventuele bouw van nutsvoorzieningen, opritten, kelders en garages zijn nog niet uitgewerkt op het bijhorende plan maar worden voorzien binnen de zone van maximaal 50 m, gemeten vanaf de Smidstraat. Vanaf een diepte van 50 m gemeten vanaf de Smidstraat geldt een bouwverbod. De natuurlijke loop van de Smetloop zal worden gewijzigd. De gracht wordt aangelegd tussen de loten 3 en 4 door middel van een beschoeiing van heipalen en hout.

We besluiten dat het volledige plangebied in rekening wordt gebracht bij de geplande bodemverstoringen omdat het hier een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden betreft.

Het perceel grenst ten noorden aan de Putsesteenweg waar de toegang tot de woningen wordt voorzien.

VERKAVELINGSPLAN Nieuwe toestand

Opgemaakt door :

BVBA Landmeter GEENS Fr.
Schrieksebaan 284
3140 Keerbergen
Tel/Fax : 015/23 50 98
Email : landmeter.geens@telenet.be

TERREINNIVEAU

Het reliëf van het terrein wordt weergegeven via hoogtepunten en profielen. Deze terreinhoogten werden ingemeten in het TAW-stelsel.

Oppervlaktes en afmetingen zijn benaderend en worden pas definitief bepaald na afpaling van de grenzen.

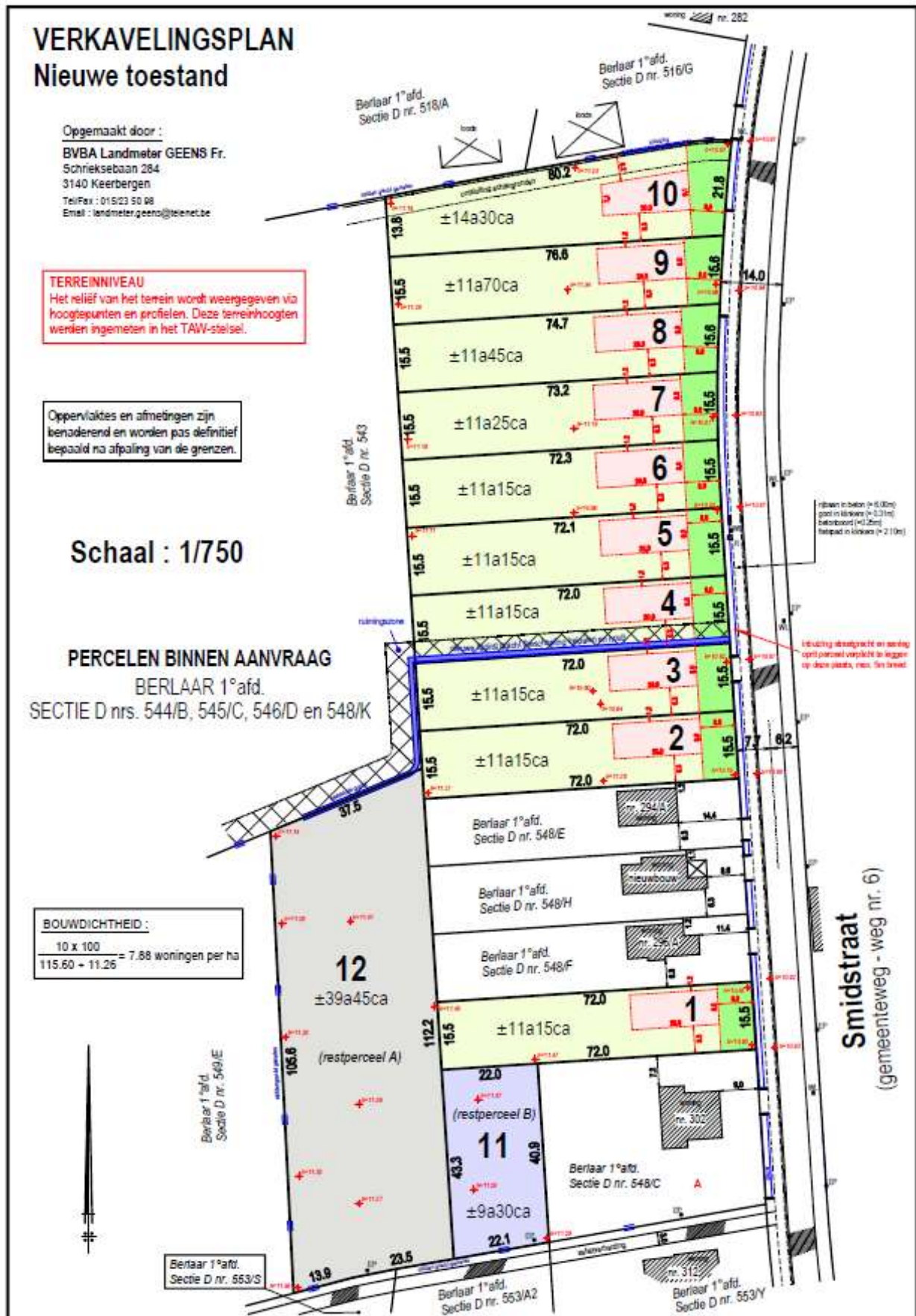
Schaal : 1/750

PERCELEN BINNEN AANVRAAG

BERLAAR 1^oafd.
SECTIE D nrs. 544/B, 545/C, 546/D en 548/K

BOUWDICHTHEID :

$$\frac{10 \times 100}{115.60 + 11.26} = 7.88 \text{ woningen per ha}$$

Figuur 2: Overzichtsplan van de geplande verkaveling Berlaar-Smidstraat op schaal 1/750 (bron: GeoGeens)

2 RESULTATEN VAN HET VOORONDERZOEK

Op de volgende onderzoeksvragen werd tijdens het bureauonderzoek een antwoord geformuleerd:

- Welke gegevens bieden de gekende bronnen over archeologie en cultuurhistorie m.b.t. het plangebied?
- Hoe evolueerde het landschap? Is er een evolutie in het grondgebruik ter hoogte van het projectgebied?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief? Wat zijn de gekende verstoringen?
- Is verder aanvullend vooronderzoek noodzakelijk?

De resultaten van het bureauonderzoek worden besproken in deel I, Hoofdstuk 4. Synthese, 4.1. Conclusies uit de bureaustudie en waardebeoordeling op p. 34-35.

3 ADVIES VOOR HET VERVOLGONDERZOEK

In het programma van maatregelen word een gemotiveerd advies geformuleerd over het al dan niet nemen van maatregelen in functie van het archeologisch erfgoed bij bodemingrepen.

Op basis van de bureaustudie is het mogelijk om voor het plangebied Berlaar-Smidstraat een gemotiveerd advies te formuleren of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden:

Verdergezet archeologisch onderzoek naar **steentijd artefactensites** is niet nodig omdat:

- Uit de bureaustudie blijkt dat er op zich een lage verwachting is op het aantreffen van deze vindplaatsen. De Smetloop stroomt door het terrein. Het plangebied ligt dus niet in een gradiëntzone. Deze zones zijn wel aanwezig op hoger gelegen terreinen in de omgeving.
- Bovenstaand argument neemt evenwel niet weg dat er ook in laaggelegen gebieden archeologische vondsten, sporen en structuren kunnen worden aangetroffen uit de steentijd, maar het bodemprofiel is van de A- tot en met de C-horizonten volledig verstoord. B-horizonten zijn niet aangetroffen waardoor de kans op intacte steentijdsites kan uitgesloten worden.

Verdergezet archeologisch onderzoek naar **sporensites vanaf het Neolithicum** is niet nodig omdat:

- Uit de bureaustudie blijkt dat er op zich een lage verwachting is op het aantreffen van deze vindplaatsen. Vindplaatsen vanaf het Neolithicum tot en de middeleeuwen lijken zo goed als afwezig in de ruime regio rond het plangebied.
- Bovenstaand argument neemt evenwel niet weg dat er ook in laaggelegen gebieden archeologische vondsten, sporen en structuren kunnen worden aangetroffen, maar het bodemprofiel is van de A- tot en met de C-horizonten volledig verstoord. De C-horizonten zijn zelfs afwezig waardoor we vermoeden dat het terrein ontzaveld is. Omdat deze archeologische sporen zich in de C-horizont(en) aftekenen, is er dan ook geen kans meer op het aantreffen en registreren van sporen.

Verdergezet archeologisch onderzoek naar **historische hoeves** is niet nodig omdat:

- De noordelijke zone van het plangebied was interessant voor bewoning. Bewijs hiervan is de aanwezigheid van een woonerf vanaf het midden van de 19de eeuw tot 2008-2011. Door het volledig verwijderen van het woonerf zijn daarbij mogelijk oudere sporen reeds verdwenen of zwaar beschadigd.

Omdat de kans zeer klein is om nog intacte sporen aan te treffen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de archeologische en historische kennis van een eventuele site adviseren we om het projectgebied vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek¹. Een kosten-batenanalyse kan verder onderzoek niet verantwoorden. Voor de geplande verkavelingsaanvraag is dan ook geen programma van maatregelen opgesteld.

¹ Code van Goede Praktijk, p. 50.

Bepalingen inzake toevalsvondsten

Indien tijdens de uitvoeringswerken toevalsvondsten worden gedaan, is de melding ervan wettelijk verplicht volgens artikel 5.1.4 van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

De vondst moet binnen de drie dagen gemeld worden bij het agentschap onroerend erfgoed. De vondst en haar vindplaats moet beschermt worden tot tien dagen na het vinden. Het agentschap komt zo snel mogelijk ter plaatse om de vondst te onderzoeken. Op basis van dat onderzoek kan de termijn van tien dagen verlengd of ingekort worden. Dit onderzoek wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Er worden verder geen afwijkingen voorzien ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.

Lijst van Figuren

Figuur 1: Het plangebied Bonheiden-Putsesteenweg op het Grootchalig Referentie Bestand, aangemaakt op schaal 1/10.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Overzichtsplan van de geplande verkaveling Berlaar-Smidstraat op schaal 1/750 (bron: GeoGeens)

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 3